

Nr 76.

Av herrar **Rahmn** och **Nordenson**, om ökat antal docentstipendier vid tekniska högskolan och Chalmers tekniska högskola.

I årets statsverksproposition har departementschefen under åttonde huvudtiteln föreslagit inrättandet av 4 docentstipendier vid tekniska högskolan och 2 vid Chalmers tekniska högskola. Härmed har tagits ett första steg i syfte att tillmötesgå den av de tekniska högskolorna livligt hävdade uppfattningen, att införandet av docentstipendier skulle bliva av utomordentlig betydelse både för den tekniska forskningen i allmänhet och för högskolornas rekrytering av lärarkrafter. Hittills ha de tekniska högskolornas professorer i stor utsträckning varit så tyngda av arbete med den ordinarie ingenjörsutbildningen, att de ej tillräckligt fått tillfälle att bedriva forskningar och att genom mera specialiserade föreläsningar framlägga sina forskningsresultat. Genom docentstipendierna bleve högskolorna i tillfälle att avlasta åtminstone en del av den mer elementära undervisningen på docenterna. Emellertid är det av vikt, att innehavare av docentstipendier ej alltför mycket upptagas med undervisningsarbete, utan att de få tillfälle att så mycket som möjligt ägna sig åt självständig teknisk forskningsverksamhet. Dessa viktiga synpunkter understrykas också av departementschefen.

Styrelsen för tekniska högskolan har i sin skrivelse till Kungl. Maj:t föreslagit inrättandet av 12 docentstipendier, att utdelas 2 för någon av fackavdelningarna för maskinbyggnad och mekanisk teknologi eller för skeppsbyggnad, 2 för någon av fackavdelningarna för elektroteknik eller för teknisk fysik, 2 för fackavdelningarna för kemi och kemisk teknologi eller för bergsvetenskap och 2 till fackavdelningarna för arkitektur, väg- och vattenbyggnad eller lantmäteri samt 4 rörliga docentstipendier, att av lärarkollegiet fördelas på de olika ämnesgrupperna.

Styrelsen för Chalmers tekniska högskola begär i skrivelse till Kungl. Maj:t stipendier för docenter i ämnena matematik, fysik och mekanik samt dessutom för en docent inom varje av högskolans fyra största fackavdelningar, nämligen avdelningarna för maskinteknik, elektroteknik, väg- och vattenbyggnad samt kemi och kemisk teknologi. De fyra sista docenterna borde icke vara bundna till visst ämne utan efter förhållandena kunna knytas till det ämne, där behovet av docent vore störst. Styrelsen har i enlighet härmed hemställt om 7 docentstipendier.

Då de båda högskolornas styrelser på ett så övertygande sätt styrkt behovet av respektive 12 och 7 docentstipendier, måste det av departementschefen föreslagna antalet resp. 4 och 2 anses vara alltför njuggt tilltaget. Icke minst med tanke på att stipendiaterna skola få tillfälle att bedriva ve-

tenskaplig forskning samtidigt som de i viss utsträckning skola tjänstgöra som undervisare för att minska professorernas arbetsbörda, är det av vikt att antalet docentstipendier ej för starkt begränsas. I detta sammanhang må erinras om att lantbrukshögskolan har 4 docentstipendier. Under arbetsåret 1937/38 utgjorde elevantalet vid lantbrukshögskolan 94, under det att motsvarande siffror för tekniska högskolan och Chalmers tekniska institut voro resp. 1,430 och 457.

Då vi förvissat oss om att redan en ökning från 4 till 6 docentstipendier vid tekniska högskolan och från 2 till 3 vid Chalmers tekniska högskola skulle innebära en mycket stor fördel för båda institutionerna, vilja vi härmed föreslå denna förändring i departementschefens förslag, vilket skulle medföra en kostnadsökning av 20,400 kronor.

På grund av vad vi ovan anfört få vi sålunda föreslå,

att riksdagen ville besluta, att för budgetåret 1939/40 6 docentstipendier à 6,800 kronor skola utgå till tekniska högskolan och 3 docentstipendier på samma belopp till Chalmers tekniska högskola.

Stockholm den 21 januari 1939.

Gösta Rahmn.

Harald Nordenson.